

Zakończenie projektu

„Ochrona torfowisk alkalicznych południowej Polski”

Fot. Dorota Horabik

W 134 numerze Boćka (2/2018) podsumowaliśmy projekt Life+ dotyczący „Ochrony torfowisk alkalicznych południowej Polski”. Tam też wspomnieliśmy, że projekt został przedłużony do końca 2018 roku (o 6 miesięcy), z uwagi na przedłużające się uzgodnienia w realizacji działań poprawiających warunki wodne w obrębie torfowisk alkalicznych, spowodowane między innymi zmianą prawa w zakresie gospodarowania wodami w Polsce. Dziś w ostatnich dniach tego roku, możemy śmiało napisać, że udało nam się zrealizować zaplanowane na ten okres działania, w tym najważniejsze przedsięwzięcie w obrębie źródłiskowego torfowiska kopułowego Śniatycze (Komarów).

Fot. 1. Wytyczenie linii przebiegu ścianki.

Fot. 2. Zabijanie pierwszych metrów ścianki.

Fot. 3. Zabijanie drugiej strony ścianki.

Fot. W. Spychała

O tym unikatowym w skali Europy torfowisku pisaliśmy również na łamach Boćka w 2016 roku (nr 127, 3/2016), warto przypomnieć tutaj fakt, że do szczególnych jego walorów należy przede wszystkim niczym niezakłócona budowa geologiczna. Okres odkładania się martwicy wapiennej w ok. 600 cm profilu trwał tu blisko 10 tys. lat! To właśnie to cenne torfowisko przecięte jest rzeką Sieniochą, która drenuje kopułę torfowiska, powodując jej przesuszenie i zanik charakterystycznej roślinności. Chcąc przeciwdziałać postępującym zmianom, w porozumieniu z zarządcą terenu (PGW Wody Polskie, RZGW w Lublinie) zaplanowano w ramach projektu wybudowanie ścianki przeciwfiltracyjnej, która ma za zadanie ograniczenie drenażu kopuły przez rzekę. Było to najbardziej pracochłonne i kosztowne przedsięwzięcie zaplanowane w projekcie. Ścianka przeciwfiltracyjna zbudowana z desek dębowych o długości 2 m, połączonych ze sobą na „pióro i wpust”, powstała po obu stronach rzeki Sieniochy (nie ingerując w koryto i przepływ rzeki) na odcinku ponad 300 m z każdej strony. Wszystkie prace wykonywane były ręcznie i w ostatniej fazie w niezbyt sprzyjających warunkach pogodowych, gdy temperatury znacząco spadały poniżej zera. Na zdjęciach przedstawiono poszczególne etapy powstawania ścianki.

W obrębie torfowiska zamontowano automatyczny rejestrator poziomu wody, by monitorować efekty działania. Jednak już w trakcie wykonywania ścianki i po jej zakończeniu było widać pierwsze pozytywne efekty, o czym świadczy gromadząca się po wewnętrznej stronie ścianki od strony kopuły, woda. Efekt tak wykonanej ścianki odpowiada efektowi, jaki

Ścianka prawie na ukończeniu.

Fot. W. Spychała

Finalny efekt ścianki przeciwfiltracyjnej przy podwyższonym stanie wody w rzece. Fot. W. Spychała

przyniosłaby budowa min. 20 szt. zastawek wybudowanych na rzece.

Oprócz powyższego przedsięwzięcia udało się zakończyć lub zrealizować od początku szereg innych, mniejszych, choć równie ważnych inwestycji tj. przepusty dławiające, zabudowę biologiczną w obrębie 5 torfowisk alkalicznych w dwóch obszarach Natura 2000: Dolina Sieniochy PLH060025 oraz Łąki nad Szyszłą PLH060042.

Dzięki przesunięciu terminu zakończenia projektu udało się zrealizować zaplanowane działania. W sumie w ramach projektu wykonano 65 szt. przetamowań, zastawek, przepustów, zabudowy biologicznej czy innych rozwiązań dostosowanych do panujących warunków hydrologicznych w danym torfowisku. Nie udałoby się tego

dokonać bez współpracy z zarządcami terenu: PGW Wody Polskie, starostwami, gminami oraz z z prywatnymi właścicielami terenu, którzy wyrazili zgodę na realizację przedmiotowych prac. Za zaangażowanie w czynną ochronę torfowisk alkalicznych – bardzo serdecznie dziękujemy!

Wszystkie wykonane w ramach projektu działania zostały szczegółowo opisane w Raporcie naukowym z realizacji Projektu oraz Podręczniku dobrych praktyk. Publikacje, do lektury których gorąco zachęcamy, można znaleźć na stronie Projektu - <http://alkfens.kp.org.pl/pliki/>. Jeśli ktoś woli lekturę z wydań drukowanych na papierze – może je otrzymać pisząc na adres Klubu: kp@kp.org.pl.

Dorota Horabik

